

2. Конституція України від 28.06.1996 р. (із змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Літвінова І.Ф. Гарантії недоторканності житла чи іншого володіння особи у кримінальному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук; спец. 12.00.09 “Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність”. Київ, 2010. 229 с.
4. Кучинська О. П. Принцип недоторканності житла чи іншого володіння особи у кримінальному процесі. *Вісник Академії адвокатури України*. 2012. № 2 (24). С. 125–129.

Рогатинська Н.З.
*к.ю.н., доцент, завідувач кафедри
кримінального права та процесу
Тернопільського національного
економічного університету*

Придатчук А.А.
студентка юридичного факультету ТНЕУ

ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННІ ТАЄМНИЦІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Важливим питанням, яке може істотно вплинути на хід кримінального провадження, завдати шкоди правам, свободам і законним інтересам учасників кримінального судочинства, стати на заваді встановлення обставин, що підлягають доказуванню і мають значення для кримінального провадження є розголошення відомостей, одержаних під час досудового розслідування. Щоб запобігти цьому законом встановлена заборона розголошувати такі відомості, а в разі необхідності окремі відомості можна розголосити лише з дозволу слідчого або прокурора.

Дотримання таємниці досудового провадження, недопущення розголошення даних, що стали відомі органам розслідування постійно перебуває в полі зору науковців і практичних працівників. До цього питання звертались в своїх працях такі українські і зарубіжні автори, як В. Волошина, І. Гора, А. Крилов, І.Кутазова, П. Тепляшкін та інші.

Метою цієї статті є дослідження окремих питань, пов'язаних з нерозголошенням відомостей досудового розслідування та внесення пропозицій до нормного КПК України.

Нерозголошення відомостей (даних) досудового розслідування (дізнання і досудового слідства) є однією з умов, які сприяють успішному розкриттю злочину і викриттю винного. Передчасне їх розголошення може негативно вплинути на хід досудового провадження у справі, дати можливість винному приховати або знищити сліди злочину, речі (предмети) і документи, що можуть бути джерелами доказів, сфальсифікувати докази, ухилитися від слідства і суду, погрожувати або завдати шкоди підозрюваному та іншим співучасникам, потерпілому, свідкам-очевидцям та іншим особам.

Відомості досудового розслідування, згідно з частиною 1 ст. 222 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК), можна оголосити лише з дозволу слідчого або прокурора, і в тому обсязі, в якому вони визнають

можливим [1]. При цьому слідчий, прокурор повинні обов'язково визначити, які відомості (дані) і у якому обсязі можна розголосити, з урахуванням можливого настання негативних наслідків, оскільки чинним законом межі розголошення відомостей не встановлені. Прийняття рішення щодо розголошення окремих відомостей досудового розслідування є відповідальним кроком особи, що здійснює кримінальне провадження, оскільки не можна повністю виключити настання негативних наслідків такого рішення. Тому ми переконані, що таке рішення повинна приймати лише одна особа – слідчий. Згідно з ч. 5 ст. 40 КПК слідчий є самостійним у своїй процесуальній діяльності але закон не визначає межі такої самостійності, тобто не встановлює чіткого переліку процесуальних рішень, які слідчий має право приймати самостійно і в разі настання негативних наслідків нести за це особисту відповідальність, передбачену законом. У законі (ч. 2 ст. 36 КПК) передбачено, що прокурор здійснює нагляд за додержанням законів у процесі досудового розслідування у формі процесуального керівництва [1].

Отже, прокурор здійснює одночасно дві функції: нагляд за додержанням законності і керівництво досудовим розслідуванням, що здійснює слідчий. Враховуючи це, рішення слідчого про розголошення окремих відомостей, на наш погляд, має бути узгоджене з прокурором.

У разі розголошення відомостей про заходи безпеки, щодо особи, взятої під захист, службовою особою, якою прийнято рішення про ці заходи, особою, яка їх здійснює, або службовою особою, якій ці рішення стали відомі у зв'язку з її службовим становищем, а так само особою, взятою під захист, якщо ці дії спричинили шкоду здоров'ю особи, взятої під захист її смерть або інші тяжкі наслідки винні особи підлягають кримінальній відповідальності за статтею 381 Кримінального кодексу України (далі – КК) [2]. Оскільки законом не визначено вичерпного переліку наслідків розголошення відомостей щодо заходів безпеки, окремі науковці до інших тяжких наслідків відносять спричинення потерпілому тяжких тілесних ушкоджень, великої матеріальної шкоди [3, с. 774], а інші автори, крім цього, – його викрадення і тривале позбавлення волі [4, с. 948]. В окремих випадках КПК від 28.12.1960 р. (ст. 185 КПК) зобов'язував слідчого вживати заходів щодо нерозголошення окремих даних, отриманих під час розслідування злочину. Зокрема, закон передбачав, що слідчий повинен вживати заходів до того, щоб не були розголошені виявлені під час обшуку або виїмки обставини особистого життя обшукуваного та інших осіб, які проживають або тимчасово перебувають у цьому приміщенні [5]. Ми вважаємо доцільним закріпити таке положення і в новому КПК.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. *Голос України*. 2012. № 90-91.
2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
3. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. Особлива частина / П. П. Андрушко, Т. М. Арсенюк, О. Г. Атаманюк та ін.; Під заг. ред. Потєбенька М. О., Гончаренка В. Г. Київ: ФОРУМ, 2001. 942 с.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / А. М. Бойко, Л. П. Брич, В. К. Грищук та ін.; За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. К.: Каннон, А.С.К., 2001. 1104 с.